

Språkpolitiske retningslinjer for Nord universitet

Innhold

1. Generelt.....	1
2. Samisk.....	1
3. Parallellspråk	2
4. Klarspråk.....	2
5. Utdanning.....	2
6. Forskning	3
7. Formidling og samfunnskontakt.....	4
8. Administrasjon og informasjon	4
9. Implementering og forvaltning.....	5

Nord universitet sitt språkpolitiske mål: «Sikre det norske, fremme det samiske, bedre det engelske.»

1. Generelt

De språkpolitiske retningslinjene skal bidra til å sikre det norske språket og norsk fagterminologi, utvikle samisk språk og fagterminologi, og forbedre bruken av engelsk ved universitetet.

Språkpolitikken ved Nord universitet skal bidra til økt kunnskap, samfunnsengasjement og styrket samarbeid med samfunns- og næringsliv. De språkpolitiske retningslinjene skal bidra til å utvikle den språklige kompetansen til kandidatene som universitetet uteksaminerer, og med det stryke deres deltakelse i det nasjonale og internasjonale arbeidsmarkedet, og generelt i kunnskapssamfunnet.

Universitetet skal legge til rette for at ansatte og studenter utvikler et bevisst forhold til språk, og språkets tilknytning til demokrati, kultur og kommunikasjon.

Universitetet skal sikre at ansatte og studenter ved institusjonen har tilgang til nødvendige hjelpemidler, i form av informasjon, opplæring og språktjenester, for å kunne foreta gode språkvalg og levere tekster som holder høy språklig kvalitet.

Norsk er primærspråket ved Nord universitet.

Bokmål er den skriftlige hovedmålformen i regionene der Nord universitet er representert. Universitetet sin målsetting er å møte kravene i *Lov om målbruk i offentlig tjenester* der det poengteres at nynorsk er benyttet i minst 25 prosent i offisielt tilgjengelige rundskriv, kunngjøringer, informasjonsmateriale og lignende.

2. Samisk

Nord universitet har et nasjonalt ansvar for lulesamisk og sørsamisk i høyere utdanning og forskning.

For å styrke, utvikle og bevare lulesamisk og sørsamisk språk, vil Nord universitet legge til rette for at samisk språk både høres og ses ved universitetets studiesteder.

Videre vil universitetet legge til rette for videre utvikling av et samisk fagspråk. Målet er at samisk blir et aktuelt publiseringspråk, i tillegg til at flere fagansatte tilegner seg samisk språkkompetanse.

3. Parallellspråk

Høyere utdanning og forskning har en internasjonal karakter. Språk er et viktig redskap for å ivareta og utvikle universitetets internasjonale tilstedeværelse.

Engelsk er det mest utbredte internasjonale språket ved Nord universitet, og dette språket blir mer og mer fremtredende i undervisning og publisering. Samtidig skal universitetet ivareta og utvikle det norske språket i henhold til prinsippene definert under pkt. 1.

Parallellspråklighet skal dermed være et bærende prinsipp i språkpolitikken, og skal også stimulere til internasjonalt samarbeid. Nord universitet skal arbeide for å oppnå en hensiktsmessig og forsvarlig balanse mellom nasjonalt språk og det internasjonale kunnskapsspråket engelsk.

Nord universitet har i *Delstrategi for internasjonalisering ved Nord universitet* definert et mål om økt mobilitet blant faglige og administrative ansatte, både innkommende og utreisende. Språkpolitikken ved Nord universitet skal bidra til at universitetet blir en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for ansatte og besøkende som ikke har norsk som morsmål. Tilgang til norsk opplæring og krav om norsk språkkunnskaper skal ha som mål å bidra til å styrke samfunnsdeltakelse og tilhørighet blant utenlandske ansatte.

4. Klarspråk

Et klart og godt språk styrker demokratiet og er en forutsetning for et velfungerende universitetssamfunn. Prinsippet om klarspråk, et korrekt, klart og mottakertilpasset språk, skal legges til grunn for skriftlig kommunikasjon fra og til Nord universitet.

Formålet med klarspråk er å lage mottakertilpasset tekst. Studenter og ansatte ved Nord universitet skal være i stand til å uttrykke seg i et forståelig klarspråk. Dette innebærer ikke at alle tekster skal være enkle, eller at tekster skal være fri for fagspråk.

Klarspråk, eller *Plain English*, skal også gjelde for engelskspråklig kommunikasjon.

5. Utdanning

- a. Undervisningsspråket ved Nord universitet skal normalt være norsk. De skandinaviske språkene norsk, svensk og dansk anses som likeverdige som undervisningsspråk.
- b. Engelsk er undervisningsspråket i kurs og program som inngår i universitetets internasjonale studieportefølje. Engelsk er aktuelt som undervisningsspråk i kurs og program hvor engelsk språkkunnskaper danner en del av læringsutbytte.
- c. Studenter forventes å kjenne til og kunne bruke fagspråk både på norsk og engelsk. Krav til norskkunnskap gjelder ikke utenlandske studenter som deltar på internasjonale studieprogram.

Studenter som deltar på kurs i samisk språk og kultur skal kjenne til og kunne bruke fagspråk på samisk.

- d. Der undervisningsspråket er engelsk bør studentene tilbys en norsk-engelsk termliste som en del av pensumlitteraturen. Denne termlisten bør inneholde en oversikt over de viktigste engelske fagbegrepene oversatt til norsk.
- e. Språklige ferdigheter skal være en del av læringsutbytte for gradgivende studieprogram på alle nivå. For bachelorprogram som ikke inngår i den internasjonale studieporteføljen bør engelske språkferdigheter vurderes fra andre studieår. I master- og doktorprogram bør engelske språkferdigheter vektlegges.
- f. Eksamenssvar skal normalt skrives på det språket som er oppgitt i emnebeskrivelsen, cf. *Forskrift om studier og eksamen ved Nord universitet* §8-1. Bachelor- og masteroppgaver skrevet på norsk skal ha et sammendrag på engelsk. Bachelor- og masteroppgaver skrevet på engelsk skal ha et sammendrag på norsk. Krav om norsk sammendrag gjelder ikke for utenlandske studenter som deltar på internasjonale studieprogram.
- g. Ansatte i undervisningsstillinger som ikke behersker norsk skal gis tilgang til norsk språkkurs og språklig veiledning i arbeidstiden. Alle ansatte i undervisningsstillinger bør gis tilgang til engelsk språkkurs og språklig veiledning.
- h. Vitenskapelige ansatte som ikke behersker norsk eller annet skandinavisk språk ved ansettelse bør kunne forstå norsk tale, håndtere spørsmål på norsk fra studenter og ha en norskspråklig forståelse som medfører at de kan delta på norskspråklige møter i løpet av to år etter ansettelse.
- i. Alle studenter ved institusjonen bør i løpet av fullgradsstudier få tilgang til kurs i akademisk skriving, for å sikre utvikling av studentens språk-, tekst- og sjangerkompetanse.
- j. Alle utenlandske studenter bør bli tilbydt kurs om norsk språk, kultur og samfunn, tilpasset lengden av deres studieopphold. Kurs skal fortrinnsvis være studiepoenggivende.

6. Forskning

- a. Den enkelte forsker står fritt til å velge publiseringsspråk. Ved vurdering av publiseringsspråk er det naturlig å ta både faglige vurderinger og kommunikasjonsmulighetene med relevante nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer med i betraktningen.
- b. Universitetet skal legge til rette for at samisk blir et aktuelt publiseringsspråk.
- c. Doktorgradsavhandling som blir skrevet på norsk skal ha et sammendrag på engelsk. Tilsvarende gjelder for doktorgradsavhandling skrevet på engelsk, cf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet* §18-1. Alle avhandlinger skal ha en kort populærvitenskapelig oppsummering på norsk.

- d. Universitetet skal stimulere til, og gjennom kurs og på andre måter, tilby opplæring og veiledning innenfor skriving av vitenskapelige artikler.

7. Formidling og samfunnskontakt

- a. Formidling til allmennheten skal skje på det språket som er mest formålstjenlig for det publikumet en henvender seg til og formen skal være mottakertilpasset. Universitetet skal oppfylle sitt formidlingsansvar overfor allmennheten ved å kommunisere forskningsbasert kunnskap på norsk. Formidling til spesielle grupper i Norge og til den internasjonale allmennheten bør foregå på engelsk.
- b. Universitetet vil formidle tilbud om opplæring i populærvitenskapelig skriving, som legger vekt på klarspråk og som stimulerer til økt publisering i kanaler som forskning.no, Store norske leksikon, aviser og fagbøker.
- c. Universitetet vil formidle opplæring og veiledning innen muntlig forskningsformidling som bidrar til å øke Nord universitets synlighet i nasjonale og internasjonale kanaler og arenaer.

8. Administrasjon og informasjon

- a. Hovedskiltingen på de største studiestedene skal være på norsk og samisk.
- b. Informasjon til nåværende og potensielle studenter og ansatte skal utformes på engelsk og gjøres tilgjengelig på universitetets nettsider og intranett.
  - i. Engelskspråklig informasjon skal, som et minimum, omfatte det som er nødvendig for den enkelte ansatte/student å utføre sitt arbeid, overholde sine plikter og forstå sine rettigheter.
  - ii. Omfanget av engelskspråklig informasjon skal ta hensyn til utenlandske ansattes og studentenes trivsel og deltakelse i universitetssamfunnet.
  - iii. Omfanget av engelskspråklig informasjon skal fortrinnsvis bidra til å styrke rekruttering av utenlandske ansatte og studenter til Nord universitet.
  - iv. Engelskspråklig informasjon skal omfatte, men er ikke begrenset til, sentrale dokumenter, studieplaner, gjeldende lover og reglement, skjemaer, veiledninger, håndbøker og informasjon om organisert aktivitet.
  - v. Språkutvalget kan, gjennom utfyllende retningslinjer, definere innhold som skal være tilgjengelig på engelsk i de ulike kanalene.
- c. Organisatoriske enheter og roller skal navngis på engelsk. UHR sin termbase skal benyttes hvor det er mulig. Universitetet skal i tillegg opprettholde og videreutvikle en egen engelsk terminologibase.
- d. Administrative ansatte bør ha tilstrekkelig kompetanse i engelsk for å kunne betjene utenlandske studenter, ansatte og besøkende på en tilfredsstillende måte.
- e. Studieplaner for studieprogram som omhandler samisk språk og kultur skal normalt publiseres på ett av de to samiske språkene som Nord universitet har ansvar for.

- f. Engelskformen som brukes ved Nord universitet er britisk-engelsk standard (Oxford English Dictionary).

9. Implementering og forvaltning

- a. Implementering av de språkpolitiske retningslinjene skal inngå som en del av fakultetenes årlige handlingsplaner.
- b. Universitetet skal formidle språktjenester, som språkopplæring og kurs, språkvask og oversettelse.
- c. Et språkpolitisk utvalg (Språkutvalget), oppnevnt av rektor, skal ha ansvar for oppfølging og gjennomføring av de språkpolitiske retningslinjene og universitetets språkpolitikk. Utvalget skal bestå av ansatte i sentrale lederposisjoner samt en student. Utvalget skal ha en egen sekretær. Utvalget rapporterer til styret i universitets Årsrapport om utviklingen innen språkpolitikk ved institusjonen, og utformer overordnede handlingsplaner for implementering av de språkpolitiske retningslinjene.